



WIELOKROPEK

Grudzień 2021

Szkoła Podstawowa im. Danuty Siedzikówny "Inki" w Jeleniewie

Spis treści:

- **DZIEŃ
ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚĆ
W NASZEJ
SZKOLE**
- **MIKOŁAJKI**
- **BOŻE
NARODZENIE W
RÓŻNYCH
REGIONACH
POLSKI**
- **PALCEM PO
MAPIE - GDZIE
MIESZKA ŚWIĘTY
MIKOŁAJ I Z KĄD
U NIEGO TAKA
MODA, ŻE DO
PASA SIĘGA
BRODA**
- **EKO-CYKL – EKO
ŚWIĘTA BOŻEGO
NARODZENIA**



Akademia w naszej szkole

B.P

10.11.2021r. O godz. 10⁰⁰ w Szkole Podstawowej im. Danuty Siedzikówny „Inki” w Jeleniewie odbyła się akademia z okazji Dnia Odzyskania Niepodległości. Uroczystość rozpoczęła się od odśpiewania hymnu państwowego. Następnie uczennica z klasy VIII a przywitała dyrekcję oraz zaproszonych gości. W części artystycznej przygotowanej przez uczniów klas czwartej i siódmej pod kierunkiem pani Lucyny Jasionowskiej. Uczniowie odśpiewali patriotyczne piosenki. Na zakończenie akademii głos zabrała p. dyrektor Bożena Sobieszczańska, która przypomniała wszystkim, jak ważny jest ten szczególny dzień. Po zakończonej uroczystości uczniowie wraz z wychowawcami udali się do swoich klas.



Mikołajki

Marta Rytwińska

Kiedy są mikołajki?

Jak wszyscy wiedzą mikołajki to święto obchodzone 6 grudnia. Dzień św. Mikołaja przypada w imieniny Mikołaja. Jest to okazja do wręczania sobie prezentów. Wiele osób od tego święta odczuwa przedsmak świąt Bożego Narodzenia.

Historia mikołajek

Zwyczaj zostawiania upominków pod poduszkami, w skarpetach nad kominkiem itp. kojarzy się z legendą związaną z postacią Świętego Mikołaja- biskupa z Miry. Tradycja powiązana z opowieścią narodziła się w X w. Już w X wieku w Mikołajki wystawiano dramaty liturgiczne dla dzieci, opowiadające historię świętego, które w późnym średniowieczu stały się niezwykle popularne w całej Europie. Część badaczy sądzi, że zwyczaj wręczania prezentów związany był początkowo z tymi przedstawieniami. Inni wskazują na XII-wieczne przekazy ze środkowej Francji, które informują, że w wigilię święta Mikołaja zakonnice roznosiły prezenty dla dzieci z biednych rodzin i zostawiały je wieczorem pod drzwiami. W paczkach znajdowały się pomarańcze i orzechy.

Mikołajki w innych krajach

Zwyczaj obchodzenia mikołajek nie istnieje jedynie w Polsce. Praktykuje się go również w innych krajach, choć nieco inaczej, niż u nas. W tym wyjątkowym dniu dzieci dostają prezenty niezależnie od szerokości geograficznej. W każdym kraju otrzymują je jednak od kogoś innego:

- ♦ we Francji jest to świecki Pere Noel
- ♦ w Szwecji skrzat Jultomte, w Holandii – Sinterklass
- ♦ w Chinach zaś prezenty przynosi Staruszka Bożonarodzeniowa
- ♦ w Rosji Dziadek Mróz
- ♦ we Włoszech prezenty rozdaje wiedźma Befana w Święto Trzech Króli
- ♦ w Danii dzieci obdarowuje Julemanden (Świąteczny Człowiek)
- ♦ w Grecji zaś to nie św. Mikołaj przynosi dzieciom prezenty, lecz św. Bazyli Wielki
- ♦ w Chinach- Shengdan Laoren
- ♦ w Anglii Father Christmas
- ♦ na Hawajach Kanakaloka
- ♦ w Hiszpanii Los Reyes Magos
- ♦ w Japonii Santa Kurohsu
- ♦ na Węgrzech Karácsony Apó.



Jak obchodzimy Boże Narodzenie w różnych regionach Polski

Tomasz Suchocki

Kujawy i Pomorze

Dawniej w tych regionach ogromną wagę przywiązywano do świątecznych dekoracji. Nad stołem zazwyczaj wieszano sosnową gałązkę, a na niej orzechy i jabłka. Miało to zapewnić pomyślność i dobrobyt w nadchodzącym roku. Dziś jej miejsce zajęła choinka, na której spotkamy chlebowe ciastka w kształcie domowych zwierząt. W środku domu ustawia się snopki zboża i rozsypuje się na podłodze słomę. Ten zwyczaj wywodzi się z gospodarskich zabiegów o powodzenie w hodowli mlecznych krów.

Na Pomorzu kolacja rozpoczyna się wraz z ukazaniem się pierwszej gwiazdki na niebie. Jako jedną z potraw wigilijnych serwuje się zupę rybną. Do uszek często wkłada się pieniądze – kto go znajdzie na talerzu, ten będzie miał szczęście. Co ciekawe, dzieciom ustawia się osobny stolik, zwany ryczką¹. I na koniec zwyczaj, który szczególnie spodoba się paniom. Podczas wieczery gospodyni nie może wstawać od stołu – o pełne talerze biesiadników tym razem dba pan domu.

Podhale

Ten region obfituje w pełne magii gesty i obyczaje. Są one wyjątkowym splotem inspiracji kulturą ludową z religijnością. Część z nich ma nie tylko zapewnić dostatek, ale też uchronić od negatywnych wydarzeń. I tak np. opasanie wigilijnego stołu łańcuchem miało gwarantować, że żaden z biesiadników nie opuści w nowym roku rodziny, a zwierzęta będą trzymać się zagrody. Podczas całej wieczery należy pilnować swojej łyżki – jej upadek na podłogę miał

¹ryczka - osobny stolik dla dzieci. Znajduje się tylko w tradycji na Pomorzu

zwiastować śmierć w rodzinie. Sama liczba łyżek także miała znaczenie. Powinno ich być dokładnie tyle, ilu jest biesiadników. Każda nadwyżka tego sztucca wróży rychłe narodziny i odwrotnie. Górale wierzą też, że w Wigilię powracają dusze zmarłych przodków. W związku z tym nie wolno np. się czesać ani używać ostrych akcesoriów, by nie „zranić duszy”².

Podlasie

Ta część Polski słynie z “odtrąbywania adwentu na ligawkach”, których smutne dźwięki słychać do samej Wigilii. Tego dnia koniecznie trzeba wstać wcześniej – aby podołać licznym obowiązkom, ale i zapewnić sobie dobrą wróżbę chętnego wstawania przez cały rok. Do świątecznego stołu powinno się zasiadać według wieku. Na Podlasiu ściśle przestrzega się kolejności spożywania potraw wigilijnych, zawsze zaczynając od kutii. Do picia podobnie jak na Śląsku podaje się kompot z suszu. Po skończonej wieczerzy nie sprząta się ze stołu, żeby dusze zmarłych mogły się pożywić resztkami jedzenia.

Wraz z upływem czasu pojawiły się nowe zwyczaje, inne uległy zmianie lub przetrwały w niewielkich domach. Wspólną częścią wigilijnego wieczoru w Polsce jest niewątpliwie zwyczaj ubierania choinki i rozdawania prezentów. Na tę chwilę najbardziej czekają oczywiście dzieci. W Kościołach, które nadal celebrują liturgię według kalendarza juliańskiego, Boże Narodzenie przypada na 25 grudnia kalendarza juliańskiego, obecnie 7 stycznia kalendarza gregoriańskiego. Poprzez śpiew kolęd na Podlasiu oddaje się cześć Panu Jezusowi, wierzą tam że dzięki temu daje się dary np: miłość, radość, posłuszeństwo i pracowitość.

Górny i Dolny Śląsk

Na Górnym Śląsku najbardziej popularną potrawą jest siemieniotka³, czyli zupa z nasion konopi. Poza nią na śląskiej Wigilii spotkamy też makówki, zupę migdałową czy gołąbki postne. Jednak nie tylko to różni ten region od pozostałych części Polski. Za prezenty pod choinką jest bowiem odpowiedzialne tu Dzieciątko, a wieńce adwentowe towarzyszą domownikom aż do samych Świąt. Według tradycji każda panna powinna w Wigilię o północy wyjść na zewnątrz i nasłuchiwać, z której strony szczeka pies. Dlaczego? Otóż z tej właśnie strony przybędzie narzeczony. Z kolei Dolnoślązacy zajadają się kutią – potrawą z ugotowanej pszenicy z dodatkiem maku, miodu, orzechów i suszonych owoców – kapustą z grochem i barszczem z uszkami. Zgodnie z przekonaniem w wigilijny wieczór na stole może znaleźć się tylko to, co pochodzi z lasu, pól, ogrodu, wody i sadu. Wciąż żywą tradycją jest pozostawianie pustego miejsca przy stole i serwowanie 7, 9 lub 12 potraw. W ten wyjątkowy wieczór nie powinno się też niczego komuś pożyczać (razem z daną rzeczą może uciec z naszego domu pomyślność) ani wieszać prania.

²„Zranić udsze” - na Podhalu bali się używać ostrych rzeczy bo myśleli że mogą zranić dusze ich przodków.

³ siemieniotka- zupa z nasion konopi. Mogą ją jeść tylko dorośli (od 25 do 37 lat)

Gdzie mieszka Święty Mikołaj i skąd u niego taka moda, że do pasa sięga broda?

Bartłomiej Serejko

Święty Mikołaj, którego znamy, mieszka w bardzo ciekawym miejscu. Stacjonuje on w Laponii, a dokładniej w wiosce Świętego Mikołaja położonej w odległości 8 km od centrum Rovaniemi na północy Finlandii, kilka kilometrów na południe od północnego koła podbiegunowego. Gdyby ktoś potrzebował dokładnej lokalizacji to podajemy mu współrzędne geograficzne: 66°30'N – 25°42'E.

Tu mieszka święty Mikołaj:



Biuro Świętego Mikołaja ulokowane jest w głównym budynku wioski, gdzie turyści mogą porozmawiać oraz zrobić zdjęcie ze Świętym Mikołajem. Klimat w miejscu zamieszkania Świętego jest mroźny, pełen śniegu i lodu... czyli jest dokładnie taki, jak opisuje się go w książkach, reklamach czy filmach. Dom Świętego Mikołaja:





Natomiast Święty Mikołaj w wersji amerykańskiej stał się jeszcze bardziej popularny, a przywędrował do nas z USA – z Laponią ma niewiele wspólnego. Popularność tej wersji wynika oczywiście z siły reklamy. Od lat 30. XX wieku Św. Mikołaj jest elementem kampanii reklamowej napoju gazowanego Coca Cola. Postać ubrana jest więc w barwy charakterystyczne dla tego napoju – oczywiście czerwień – a w reklamach była np. przytapywana na podkradaniu Coca Coli z lodówki, którą wolała od tradycyjnych amerykańskich ciasteczek z mlekiem.

Typowo amerykański Mikołaj ma krótki płaszcz, a do niego nosi czerwone spodnie z identycznego materiału. Musi mieć długą, miękką i białą brodę, która przypomina loki, do tego również białe wąsy, a na nosie okulary. W zasadzie twarz świętego jest zakryta – z góry szerokim i puszystym obszyciem czapki, okularami i dużą brodą oraz wąsami. Strój Mikołaja przepasany jest szerokim, zwykle czarnym pasem ze złotą klamrą. Złoty jest również dzwonek, którego dźwiękiem Mikołaj obwieszcza swe przybycie. No i koniecznie duży worek z prezentami. Bez worka i podarków nie ma Mikołaja. Czasem święty ma ze sobą różgi przeznaczone dla niegrzecznych dzieci. Mikołaj to zwykle uśmiechnięty starsuszek z dużym brzuszkiem, który w amerykańskim stylu dostaje się do domów przez komin. Jego zaprzęg to wspaniałe sanie, które ciągną renifery, w tym wszystkim znany czerwono-nosy Rudolf.

Na koniec podrzucamy kilka przydatnych zwrotów na wypadek spotkania Świętego Mikołaja we własnej osobie:

Hyvää huomenta! On todella mukava tavata sinut Joulupukki! Tänä vuonna olin erittäin kohtelias.
/ Dzień dobry! Bardzo miło jest mi Cię poznać Święty Mikołaju! W tym roku byłem bardzo grzeczny.



Eko święta Bożego Narodzenia

Mateusz Wawrzyn

Okres świąteczny wiąże się z intensywnymi przygotowaniem.

Zarówno na etapie sprzątnia, jak i kupowania i pakowania prezentów czy przygotowania stołu wigilijnego powinniśmy pamiętać również o naszej Planecie. W pośpiechu zapominamy o segregacji śmieci oraz kupujemy prezenty, które mogą stanowić zagrożenie dla środowiska.

Oto propozycje eko świąt:

- 🌲 Mycie okien, odkurzanie, szorowanie piekarnika, ścieranie kurzy... Zamiast wykorzystywać do każdej z tych czynności detergentów, użyj ekologicznych „mikstur” czyszczących.
- 🌲 Aby zminimalizować negatywny wpływ na środowisko, najrozsądniej jest kupić żywe drzewko w donicy. Taka choinka będzie niezwykle klimatyczna i pachnąca, a po okresie świątecznym wystarczy przesadzić ją do ogrodu, by dalej mogła rosnąć.
- 🌲 Każdy prezent jest wyjątkowy, jednak to te przygotowane własnoręcznie mają największą wartość.
- 🌲 Równie ważne są ekologiczne opakowania na prezenty. Na popularności zyskują podarunki starannie owinięte w szary papier, który następnie przyozdabia się konopnym sznurkiem.
- 🌲 Święta to dobry moment, by oddać nienoszone ubrania potrzebującym, do kontenerów PCK, ale część z nich może posłużyć do stworzenia oryginalnych ozdób choinkowych. Już jedna butelka czy stoik ponownie wprowadzony do obiegu pozwala zaoszczędzić energię potrzebną do świecenia 100-Watowej żarówki przez 4 godziny lub do działania komputera przez 30 min. Poza recyklingiem, znamy też dziesiątki innych sposobów, by nadać szklanemu stoikowi drugie życie. Przystrojony, posłuży jako stylowe opakowanie dla domowych ciasteczek, które przy okazji świątecznej wizyty ofiarujemy dobrym znajomym.

Prawdziwie świąteczna atmosfera będzie dopiero możliwa, jeśli wszyscy solidarnie podzielimy się obowiązkami – ubieraniem choinki, sprzątniem, przygotowywaniem wigilii. Do tego przyda się nam dobry plan, aby nie zapomnieć o kluczowych kwestiach, takich jak chociażby wspólny odpoczynek.

Dbanie o ekologię wcale nie jest skomplikowane i trudne, choć może nam się niekiedy tak wydawać. Jeśli zwrócimy uwagę na pochodzenie produktów, zaczniemy wybierać ofertę lokalnych producentów i postaramy się unikać plastikowych opakowań, niewątpliwie przyczynimy się do ochrony środowiska. Jeśli uda nam się zmienić swoje nawyki na Święta Bożego Narodzenia, to warto ich nie przerywać i kontynuować w przyszłości, gdyż większość zasad tyczy się także codziennego życia i przyzwyczajeń.



Potrawy i ozdoby wigilijne

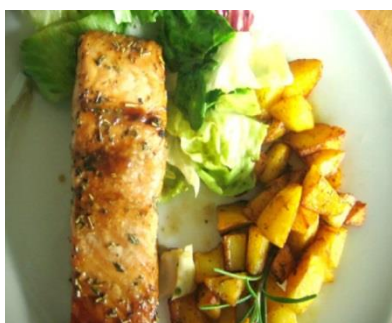
Mateusz Sienkiewicz

Tradycyjne potrawy

- 🌲 Karp
- 🌲 Barszcz czerwony
- 🌲 Zupa rybna
- 🌲 Kutia
- 🌲 Kompot z suszonych owoców
- 🌲 Makowiec
- 🌲 Pierniki
- 🌲 Śledzie z cebulą i żurawiną
- 🌲 Zupa rybna
- 🌲 Pierogi
- 🌲 sałatka jarzynowa

Nietypowe potrawy wigilijne

- 🌲 [Korzenna zupa soczewicowa](#)
- 🌲 [Tatar rybny](#)
- 🌲 [Krewetki w galarecie](#)
- 🌲 [Pierogi z kaszą i serem](#)
- 🌲 [Carpaccio z buraka](#)
- 🌲 [Ryba w panierce panko](#)
- 🌲 [Pieczony tosoś w sosie sojowym](#)



Przykłady przepisów

1. Korzenna zupa soczewicowa

Czas przygotowania: 20 minut

Czas gotowania: 20 minut

Liczba porcji: 2500 ml zupy

Składniki:

1 litr bulionu warzywnego

400 g ugotowanej soczewicy lub puszka gotowej (200 g suchej)

400 g pomidorów bez skórki lub puszka krojonych

1 cebula - 150 g

4 ząbki czosnku

2 łyżki masła klarowanego lub oliwy

150 g suchego makaronu

3 łyżki koncentratu pomidorowego

100 ml śmietanki słodkiej 30 %

przyprawy: po łyżeczce soli, pieprzu i słodkiej papryki

zioła: garść siekanej pietruszki, oregano i tymianku

2. Kutia

1 szklanka pszenicy (bez łusek)

1 szklanka maku niebieskiego

1/2 szklanki płynnego miodu

dag orzechów włoskich (można dodać też orzechy laskowe)

5 dag rodzynek

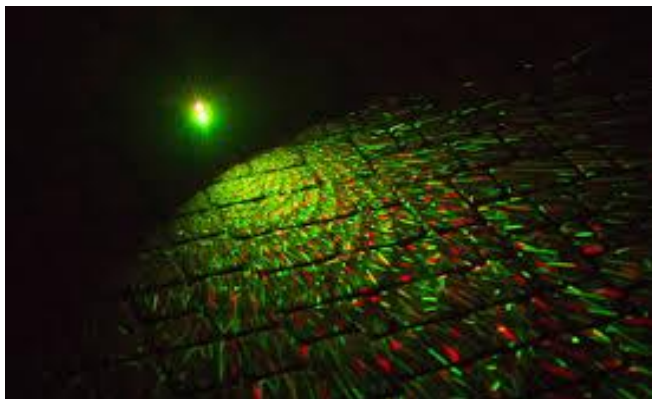
1 laska wanilii

1-2 łyżki słodkiej śmietanki do polania (niekoniecznie)

inne bakalie według własnego uznania, 4 daktyle, 4 figi

Nowoczesne ozdoby świąteczne

Projektor laserowy- wyświetla na ścianie domu różne kolorowe wzory



Bombki LED



Podświetlane rzeźby szklane



Podświetlany grawer ozdobny LED

